

program operacyjny

Kapitał Ludzki

NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI
KAPITAŁ LUDZKI

Wydanie III,
Warszawa, wrzesień 2007 r.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007- 2013

CO OFERUJE PROGRAM?

Celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL) jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez: wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy partnerskiego państwa i przyjaznej administracji.

W ramach Programu wsparciem zostaną objęte następujące obszary: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw oraz promocja zdrowia osób pracujących, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli oraz budową mechanizmów partnerstwa.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki składa się z 10 Priorytetów, realizowanych równoległe na poziomie centralnym i regionalnym.

W ramach komponentu regionalnego środka zostaną przeznaczone na wsparcie dla osób i grup społecznych, natomiast w ramach komponentu centralnego środka zostaną przeznaczone przede wszystkim na wsparcie dla struktur i systemów.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ Z PROGRAMU?

W ramach PO KL projekty realizować będą:

- instytucje rynku pracy
- instytucje pomocy i integracji społecznej
- instytucje szkoleniowe

- jednostki administracji rządowej i samorządowej
- przedsiębiorcy
- instytucje otoczenia biznesu
- organizacje pozarządowe
- instytucje systemu oświaty i szkolnictwa wyższego
- inne podmioty

Z JAKICH ŚRODKÓW FINANSOWANY JEST PROGRAM?

PO KL realizowany będzie ze środków Unii Europejskiej (Europejskiego Funduszu Społecznego) oraz środków krajowych (budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego).

Całość kwoty, jaką wstępnie przewidziano na realizację Programu, wynosi ponad 11,4 mld euro. Wkład finansowy Europejskiego Funduszu Społecznego to ponad 9,7 mld euro. Pozostałe środki tj. ponad 1,7 mld euro stanowią wkład krajowy, który został oszacowany na minimalnym poziomie, tj. 15%.

PO KL obejmie całość wsparcia ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO), co stanowi 14,4% środków przeznaczonych na realizację Programów Operacyjnych w ramach NSRO.

W ramach Programu ok. 60% środków zostanie przeznaczonych na realizację wsparcia realizowanego przez regiony, natomiast ok. 40% środków skierowano na realizację wsparcia sektorowego realizowanego na szczeblu centralnym.

Podział środków finansowych pomiędzy województwa w ramach komponentu regionalnego został dokonany na podstawie liczby mieszkańców województwa, stopy bezrobocia, liczby małych i średnich przedsiębiorstw zarejestrowanych w województwie, liczby osób utrzymujących się z rolnictwa oraz wskaźnika regionalnego zróżnicowania PKB na głowę mieszkańca. Dodatkowe wsparcie finansowe otrzymało 5 województw Polski wschodniej, w celu przyspieszenia procesów rozwojowych i pełniejszego włączenia się tych obszarów w procesy tworzenia wzrostu gospodarczego i zatrudnienia.

Województwo	ogółem/region (tys. EUR)	Procent alokacji komponentu regionalnego
Dolnośląskie	485 370	6,8
Kujawsko - Pomorskie	400 457,8	5,6
Lubelskie	511 956,1	7,2
Lubuskie	178 833,0	2,5
Łódzkie	504 101,8	7,1
Małopolskie	590 598,6	8,3
Mazowieckie	907 076,1	12,8
Opolskie	174 335,9	2,5
Podkarpackie	432 312,7	6,1
Podlaskie	260 402,6	3,7
Pomorskie	375 502,9	5,3
Śląskie	738 062,1	10,4
Świętokrzyskie	317 491,0	4,5
Warmińsko - mazurskie	312 792,8	4,4
Wielkopolskie	605 931,5	8,5
Zachodniopomorskie	306 515,5	4,3
POLSKA	7 101 740,3	100

JAKIE INSTYTUCJE SĄ ZAANGAŻOWANE W REALIZACJĘ PROGRAMU?

Instytucją Zarządzającą PO KL jest Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

W ramach komponentu centralnego funkcje instytucji pośredniczących (tj. pomagających realizować zadania Instytucji Zarządzającej w określonych Priorytetach i odpowiedzialne za ich realizację) zostaną przekazane właściwym ministerstwom:

- Ministerstwu Pracy i Polityki Społecznej
- Ministerstwu Edukacji Narodowej
- Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W ramach komponentu regionalnego funkcje instytucji pośredniczących zostały powierzone samorządom województw.

JAKIE SĄ CELE I PRIORYTETY PROGRAMU?

Program Operacyjny Kapitał Ludzki będzie służył przyspieszeniu rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrostowi zatrudnienia oraz zwiększeniu spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z krajami Unii Europejskiej.

PO KL wpisuje się w jeden z głównych celów Narodowej Strategii Spójności 2007–2013, tj. wzrost zatrudnienia poprzez rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. PO KL realizuje ten cel poprzez:

Wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej

Cel ten zostanie osiągnięty poprzez realizację 5 celów szczegółowych:

1. Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo
2. Zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego
3. Poprawę zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce
4. Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększaniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy
5. Zwiększanie potencjału administracji publicznej w zakresie opracowywania polityk i świadczenia usług wysokiej jakości oraz wzmocnienie mechanizmów partnerstwa
6. Wzrost spójności terytorialnej

W ramach PO KL realizowanych będzie 10 priorytetów - 9 o charakterze „tematycznym” oraz 1 dodatkowy priorytet „Pomoc techniczna”, który ma na celu pomoc instytucjom zaangażowanym w realizację programu w jego sprawnym zarządzaniu i wdrażaniu.

Priorytety PO KL:

Centralne:

I. Zatrudnienie i integracja społeczna

II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących

III: Wysoka jakość systemu oświaty

IV: Szkolnictwo wyższe i nauka

V: Dobre rządzenie

XI: Pomoc techniczna

Regionalne:

VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich

VII: Promocja integracji społecznej

VIII: Regionalne kadry gospodarki

IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

JAKI CHARAKTER BĘDZIE MIAŁO WSPARCIE UDZIELANE W RAMACH PROGRAMU?

Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi UE, w tym również Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Wyzwania te to: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy.

Program, poprzez realizację celu ogólnego, jak również określonych w nim celów szczegółowych, przyczyni się do urzeczywistnienia założeń Strategii Lizbońskiej w Polsce. Zgodnie z celami określonymi w odnowionej Strategii Lizbońskiej oraz celami polityki spójności UE, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki. PO KL, wspierając rozwój zasobów ludzkich, będzie koncentrował się wokół następujących zagadnień:

- bardziej efektywnego wykorzystania zasobów pracy,
- zwiększenia elastyczności rynku pracy i adaptacyjności pracowników,
- zwiększenia poziomu spójności społecznej,
- budowy społeczeństwa opartego na wiedzy poprzez rozwój wykształcenia i kwalifikacji,
- poprawy efektywności zarządzania w administracji publicznej oraz jakości świadczonych usług publicznych,
- rozwoju opieki zdrowotnej jako czynnika determinującego jakość zasobów pracy, zapewnienia spójności stopnia rozwoju zasobów ludzkich w wymiarze przestrzennym.

WSPARCIE SYSTEMOWE W RAMACH KOMPONENTU CENTRALNEGO

Wsparcie dla instytucji rynku pracy i pomocy społecznej

Efektywność pomocy kierowanej do osób bezrobotnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym zależy w dużym stopniu od sprawności świadczących ją instytucji, kompetencji kadr oraz możliwości dostępu do informacji przez wszystkie zainteresowane pod-

mioty. W Priorytecie I podejmowane będą działania zmierzające do podnoszenia i rozwijania potencjału instytucji działających w obszarze rynku pracy, pomocy i integracji społecznej, a także realizowane ponadregionalne programy wspierające aktywizację zawodową i integrację społeczną określonych grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Opracowanie i wdrożenie rozwiązań organizacyjnych i systemowych podnoszących efektywność działania i jakość usług świadczonych przez instytucje rynku pracy oraz instytucje pomocy i integracji społecznej odbywać się będzie m.in. poprzez szkolenia kadr, poprawę jakości funkcjonowania struktur organizacyjnych, doskonalenie i rozbudowę systemu współpracy i wymiany informacji oraz zwiększanie dostępności świadczonych usług. W ramach tego Priorytetu planowane jest również prowadzenie akcji informacyjnych i promocyjnych na rzecz promocji równych szans, przeciwdziałania dyskryminacji na rynku pracy oraz wspierania mobilności geograficznej i zawodowej.

Wsparcie dla ogólnopolskich i systemowych działań na rzecz rozwoju potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw

Z uwagi na konieczność dostosowywania polskich przedsiębiorstw do zmieniających się trendów ekonomicznych, w Priorytecie II realizowane będą ogólnopolskie i ponadregionalne projekty wspierające rozwój potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich kadr, poprzez inwestycje o charakterze ponadregionalnym w doskonalenie zawodowe pracowników i poprawę jakości usług szkoleniowo-doradczych w przedsiębiorstwach. Przewidują one szkolenia dla firm bądź ich oddziałów znajdujących się w wielu regionach kraju, oraz dofinansowanie studiów podyplomowych pracowników. Wsparciem zostaną objęte w szczególności działania promujące wykorzystywanie i upowszechnianie wyników badań naukowych i nowości technologicznych, rozwój zawodowy pracowników oraz rozwijanie nowych form pracy i metod zarządzania w przedsiębiorstwach.

Wsparcie dla systemu opieki zdrowotnej

W ramach Priorytetu II, będą również realizowane działania związane z poprawą stanu zdrowia osób pracujących, stanowiących integralną część działań służących zwiększaniu zdolności adaptacyjnych osób pracujących. Realizowanie tych założeń będzie się odbywać poprzez opracowywanie kompleksowych programów o charakterze profilak-

tycznym oraz wspierających powrót do pracy, skierowanych do określonych grup pracowników. W zakresie zwiększania sprawności funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej, poprawy dostępności i jakości udzielanych świadczeń, możliwe będzie podnoszenie kwalifikacji i umiejętności zawodowych personelu medycznego, w szczególności lekarzy deficytowych specjalności oraz pielęgniarek i położnych.

Ponadto w odpowiedzi na m.in. trudną sytuację związaną z finansowaniem systemu służby zdrowia, realizowane będą działania związane z rozwojem kwalifikacji managerskich kadry zarządzającej jednostkami służby zdrowia oraz wspierany będzie system akredytacji tych jednostek.

Wsparcie dla systemu oświaty i szkolnictwa wyższego

Wsparcie w ramach Priorytetu III będzie obejmowało systemowe działania realizowane przez instytucje zarządzające oświatą, ukierunkowane na podniesienie jakości rezultatów pracy instytucji systemu edukacji, ukierunkowanie kształcenia na dziedziny o znaczeniu kluczowym dla gospodarki opartej na wiedzy oraz dostosowanie kierunków i programów nauczania do potrzeb rynku pracy.

Priorytet będzie obejmował m. in.: rozwój instrumentów służących badaniom i analizom systemu oświaty, realizację ogólnopolskich kampanii propagujących uczenie się przez całe życie. Przewiduje się również doskonalenie podstaw programowych w kierunku ich dostosowania do wymogów kształcenia w gospodarce opartej na wiedzy, opracowanie programów i materiałów do kształcenia w formie e-learningu oraz opracowanie innowacyjnych programów dotyczących kształcenia. Przewiduje się również stworzenie krajowego systemu kwalifikacji, który będzie stanowił aktualny opis i usystematyzowanie kompetencji i kwalifikacji występujących na rynku pracy według poziomu i zakresu kształcenia.

Ponadto w Prioryecie IV przewidziano wsparcie dla systemu szkolnictwa wyższego ukierunkowane na zapewnienie jakości kształcenia na poziomie wyższym m.in. poprzez opracowanie nowych programów kształcenia w tym w językach obcych, doskonalenie kompetencji kadry akademickiej, a także organizację staży i praktyk dla studentów. Ponadto, szczególnie wspierane będzie kształcenie na poziomie wyższym na kierunkach

matematyczno - przyrodniczych i technicznych ze względu na ich priorytetowe znaczenie dla potrzeb rynku pracy i konkurencyjności gospodarki. Wsparciem objęta zostanie również realizacja przez uczelnie programów rozwojowych przyczyniających się do lepszego przygotowania absolwentów do wejścia na rynek pracy.

Wsparcie dla budowy zdolności instytucjonalnej polskiej administracji

Poprzez realizację działań przewidzianych w Priorytecie V Dobre rządzenie, możliwe będzie wzmocnienie zdolności polskiej administracji do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób. Wsparcie obejmie administrację szczebla rządowego, samorządowego, instytucje wymiaru sprawiedliwości. Ukierunkowane będzie także na rozwój potencjału organizacji pozarządowych oraz organizacji pracodawców i pracowników jako podmiotów istotnych z punktu widzenia efektywnej realizacji zasady good governance.

Celem tego Priorytetu jest przede wszystkim realizowane podniesienie jakości i dostępności usług publicznych, w tym tych świadczonych na rzecz przedsiębiorców, lepsze stanowienie prawa i polityk publicznych oraz unowocześnienie zarządzania finansami publicznymi. Towarzyszyć temu będzie jednocześnie zwiększanie kompetencji kadr sektora publicznego oraz rozwijanie i upowszechnianie współpracy pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi.

WSPARCIE DLA OSÓB I GRUP SPOŁECZNYCH W RAMACH KOMPONENTU REGIONALNEGO

Wsparcie dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo

W ramach Priorytetu VI realizowane będą działania służące aktywizacji osób pozostających bez pracy, w tym osób zarejestrowanych jako bezrobotne lub poszukujących pracy, kierowane przede wszystkim do grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym zwłaszcza do osób długotrwale bezrobotnych, kobiet, osób starszych, bezrobotnych mieszkańców obszarów wiejskich, a także do osób młodych, które wchodzą po raz pierwszy na rynek pracy. Działania te będą realizowane poprzez podnoszenie potencjału zawodowego, rozwój oraz zdobywanie nowych kwalifikacji i doś-

wiadczeń zawodowych m.in. w drodze szkoleń, praktyk, staży i doradztwa zawodowego, a także wspieranie i promocję przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Wspierany będzie również rozwój inicjatyw lokalnych na rzecz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób niepozostających w zatrudnieniu, przyczyniających się do realizacji strategii rozwoju kapitału ludzkiego na terenach wiejskich. Ponadto, w ramach tego Priorytetu będą wdrażane projekty ukierunkowane na wzmocnienie i rozwój potencjału instytucji rynku pracy działających na terenie regionu, obejmujące m.in. poprawę jakości oraz dostępu do świadczonych usług, w tym zwłaszcza w zakresie pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego.

Wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

W ramach Priorytetu VII realizowane będą działania służące zapobieganiu wykluczeniu społecznemu oraz zapewnieniu równego dostępu do zatrudnienia osobom i grupom społecznym doświadczającym dyskryminacji na rynku pracy, m.in. poprzez rozwijanie form aktywnej integracji oraz wspieranie zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej. Poprzez dostarczanie możliwości zatrudnienia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. niepełnosprawnych, bezdomnych, długotrwale bezrobotnych), zapewnienie dostępu do działań aktywnej integracji oraz wdrażanie instrumentów aktywizacji społeczno – zawodowej, zapewnione zostaną warunki do lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego w obszarze pomocy i integracji społecznej.

Pomoc w ramach tego Priorytetu będzie kierowana do osób biernych zawodowo, które korzystają z pomocy społecznej i chcą powrócić na rynek pracy. Poprzez szereg działań o charakterze aktywizacyjnym i wspierającym osoby te uzyskają możliwość reintegracji społecznej i zawodowej. Wsparcie ukierunkowane będzie również na rozwój inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych, przyczyniających się do realizacji strategii rozwoju kapitału ludzkiego na terenach wiejskich. Aby zapewnić właściwy potencjał do realizacji powyższych działań, służby pomocy i integracji społecznej będą również mogły skorzystać ze środków na upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej, szkolenia, doradztwo oraz rozwój partnerstwa i współpracy w regionie.

Wsparcie dla przedsiębiorstw i ich pracowników

Celem Priorytetu VIII jest podniesienie konkurencyjności wszystkich regionów kraju poprzez podniesienie poziomu adaptacyjności pracowników i przedsiębiorstw oraz wsparcie przedsiębiorstw (zwłaszcza małych i średnich) w dostosowaniu się do potrzeb regionalnych strategii rozwoju. Cel ten będzie realizowany poprzez wspieranie pracodawców przechodzących procesy restrukturyzacji, organizowanie doradztwa i szkoleń ułatwiających podwyższanie lub zdobywanie nowych kwalifikacji wśród pracowników przedsiębiorstw, a także zwiększenie dostępności szkoleń e-learningowych i udziału korzystających z nich osób. Z możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych będą mogły skorzystać również dorosłe osoby pracujące, zainteresowane doskonaleniem bądź zmianą kwalifikacji zawodowych.

W ramach Priorytetu wspierane będzie również tworzenie i rozwój sieci wsparcia innowacji i transferu technologii pomiędzy przedsiębiorstwami a instytucjami badawczo – rozwojowymi czy uczelniami, prowadzące do promowania i wykorzystywania osiągnięć naukowych w praktyce oraz wspierania obszarów uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju gospodarczego regionu. Przewiduje się również dofinansowanie stypendiów dla najlepszych doktorantów studiujących na kierunkach uznanych za szczególnie istotne z punktu widzenia rozwoju regionu.

Wsparcie dla osób kształcących się w systemie oświaty

Priorytet IX będzie wspierał regiony w zakresie podnoszenia jakości i poziomu wykształcenia społeczeństwa. Przewiduje się realizację tego celu poprzez realizację programów rozwojowych szkół, obejmujących wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych oraz poprawę efektywności nauczania kompetencji kluczowych. W ramach Priorytetu udzielane będzie również wsparcie na rzecz upowszechnienia edukacji przedszkolnej (szczególnie na obszarach wiejskich) oraz modernizacji kształcenia zawodowego i jego lepszego dostosowania do potrzeb rynku pracy. Istotnym elementem Priorytetu będzie doradztwo edukacyjno- zawodowe pozwalające na lepsze dostosowanie kształcenia do potrzeb regionalnych rynków pracy.

Realizowane będą również działania na rzecz upowszechnienia szkolnych form kształce-

nia ustawicznego oraz kształcenia nauczycieli i kadr systemu edukacji. W Priorytecie IX przewidziano formy wsparcia przyczyniające się do poprawy kondycji kapitału ludzkiego na wsi, które odpowiadają specyfice obszarów wiejskich i zgodnie z nią będą wykazywać wysoką skuteczność, tj. wsparcie na rzecz tworzenia i podejmowania aktywności przez lokalne inicjatywy i pakiety na rzecz rozwiązywania problemów mieszkańców wsi w zakresie rozwoju kapitału ludzkiego.

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA PO KL

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa
tel. (+48 22) 501 50 04
fax. (+48 22) 501 50 31

E-mail: zarzadzanieEFS@mrr.gov.pl, pokl@mrr.gov.pl
Internet: www.efs.gov.pl

Infolinia EFS
0 801 EFS 801
0 801 337 801
płatne jak za połączenie lokalne

Wydawca:

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa
tel. (+48 22) 461 30 00

ISBN: 978-83-60916-67-4

Departament Zarządzania Europejskim Funduszem Społecznym
ul. Wspólna 2/4
00-926 Warszawa
tel. (+48 22) 501 50 04
fax. (+48 22) 501 50 31

E-mail: zarzadzanieEFS@mrr.gov.pl, poki@mrr.gov.pl
Internet: www.efs.gov.pl

Infolinia EFS
0 801 EFS 801
0 801 337 801
płatne jak za połączenie lokalne

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

